

05-รวมพลังคนนาทอน สร้างความสุขเพื่อทุกคน

ตำบลนาทอน อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล

คำว่า “ทอน” แปลว่า “ข้างใน” จากการทำนาที่ลึกเข้าไปข้างใน เลยเรียกกันว่า “บ้านในทอนซึ่งใน สมัยก่อนถือว่าการทำนาเป็นอาชีพหลักในชุมชน โดยทำประมงชายฝั่ง เป็นอาชีพเสริม เมื่อถึงฤดูกาลทำนา ชาวบ้านก็จะเข้าไปทำนากันข้างใน เลยเปลี่ยนชื่อเป็น “บ้านนาทอน” และยกระดับเป็นตำบลนาทอน ในปัจจุบัน

ตำบลนาทอน อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของอำเภอทุ่งหว้า เดิมเป็นหมู่บ้านหนึ่งของตำบลทุ่งหว้า ต่อมาได้แยกออกมาเป็นตำบลในปี พ.ศ.2515 แบ่งการปกครองเป็น 9 หมู่บ้าน มีเนื้อที่ 32,091.56 ไร่ หรือ 51.34 ตารางกิโลเมตร มีประชากรทั้งสิ้น 7,215 คน จำนวน 2,107 ครัวเรือน ประชากรส่วนใหญ่ร้อยละ 95 นับถือศาสนาอิสลาม ศาสนาพุทธ ร้อยละ 5 ประชากรในตำบลนาทอนประกอบอาชีพทำการเกษตรเป็นหลัก เช่น ทำสวนยางพารา ทำสวนปาล์ม ทำการประมง ฯลฯ ซึ่งตอนนี้กำลังมีการรณรงค์ให้ทำการเกษตรแบบผสมผสานและการเกษตรอินทรีย์ ลักษณะภูมิประเทศมีเทือกเขาที่ราบสูงและราบลุ่มน้ำทะเล มีทั้งป่าบกและป่าชายเลน

ตำบลนาทอนมีที่ท่องเที่ยวเรียนรู้เชิงนิเวศน์ ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงเกษตรอินทรีย์ทฤษฎีใหม่ โดยสถานที่แหล่งท่องเที่ยวที่น่าประทับใจ อาทิ อ่าวผก เขานางดำ เขาตะบัน สันหลังมังกร หาดไม้ขาว เป็นต้น

นาทอน เจอปัญหาจึงได้มีกองทุนสวัสดิการชุมชน

นายบรรชา ชูสังข์ ผู้ประสานงานกองทุนสวัสดิการชุมชน เล่าว่า คนส่วนใหญ่ในตำบลนาทอนจะทำสวนยางพารา ปาล์ม และประมง รายได้ไม่แน่นอน ขึ้นอยู่กับราคารับซื้อที่ไม่เท่ากัน รายได้ไม่มั่นคง ช่วงฤดูฝน หรือมีพายุไม่สามารถออกกรีดยาง หรือออกเรือหาปลาได้ ส่งผลให้ขาดรายได้ เงินที่เก็บก็ไม่พอ ต้องไปกู้เงินจากแหล่งทุนทั้งในและนอกระบบ เกิดภาวะหนี้สินครัวเรือนเพิ่มสูงขึ้น

มาปี พ.ศ. 2549 สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) มีการสนับสนุนการขับเคลื่อนกองทุนสวัสดิการชุมชน เพื่อส่งเสริมการสร้างคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนโดยให้มีการจัดสวัสดิการดูแลตนเองขั้นพื้นฐาน 4 ด้าน คือ สวัสดิการบุตรแรกเกิด สวัสดิการผู้ป่วย สวัสดิการผู้สูงอายุ พิการและด้อยโอกาส และสวัสดิการเสียชีวิต เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงสวัสดิการอย่างง่ายขึ้น ตำบลนาทอนได้เล็งเห็นถึงความสำคัญเรื่องนี้ จึงได้จัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลนาทอน เมื่อวันที่ 5 มกราคม 2549 สมาชิกเริ่มแรกตั้ง จำนวน 486 คน เงินกองทุนจำนวน 58,320 บาท ปัจจุบันมีสมาชิก 2,640 คน เงินกองทุน 8,220,113.77 บาท ในระยะ 13 ปี

แต่ระยะการดำเนินงานก็ต้องพบทั้งเรื่องดีและเป็นปัญหา เรื่องดีที่ว่ากองทุนฯมีความตั้งใจในการที่จะส่งเสริมให้ชุมชนรู้จักการออม เพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินในการประกอบอาชีพ บางคนจำเป็นต้องไปกู้ยืมเงินจากแหล่งทุนภายนอก ที่มีความยุ่งยากในเรื่องของการค้าประกัน เมื่อมีกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลนาทอน ก็สามารถลดปัญหาเหล่านี้ลงได้ ประชาชนเริ่มมีความสนใจในการดำเนินงานของกองทุนฯ เข้ามาเป็นสมาชิกเพิ่มมากขึ้น เมื่อกองทุนมีการขยายตัวขึ้น ปัญหาที่เริ่มตามมา ระบบการบริหารจัดการกองทุนที่ยังไม่เป็นระบบทำให้สมาชิกมีข้อกังวลถึงความโปร่งใส ทำให้คณะกรรมการต้องคิดหาวิธีสร้างความเชื่อมั่นให้กับสมาชิก โดยแนวทางการจัดประชุมคณะกรรมการกองทุนฯทุกเดือนมีวาระในการรายงานความคืบหน้าของงบประมาณ มีการจัดจ้างเจ้าหน้าที่ที่มีคุณภาพมาทำงานประจำ มีการใช้ระบบบัญชีการเงินที่ทันสมัย เพื่อความสะดวกรวดเร็ว โปร่งใส จนทำให้สมาชิกมีความเชื่อมั่นกลับคืนมาภายในระยะเวลา 2 ปี (พ.ศ.2559-2560)

ปัจจุบันกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลนาทอนได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ยาวนานกว่า 13 ปี เห็นการเปลี่ยนแปลง และความสำเร็จที่เกิดขึ้นมากมาย มีระบบการบริหารไม่ต่างกับธนาคาร มีระบบสมุดฝาก ใบถอน - ใบฝาก ระบบการกู้ยืม สินเชื่อ มีแฟ้มใส่เอกสารทุกเรื่องถูกจัดวางอย่างเป็นสัดส่วน ไม่แปลกที่สมาชิกในแต่ละเดือนจะมีเพิ่มขึ้น

นอกจากนี้ ตำบลนาทอนยังมีการเชื่อมโยงกลุ่มองค์กรต่างๆ มาจัดแจ้งจัดตั้งสภาองค์กรชุมชนตำบลนาทอน เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2551 มีสมาชิกกลุ่มที่เข้าร่วม 18 กลุ่ม มีการประชุมคณะกรรมการสภาองค์กรชุมชนตำบล 24 คน ประจำทุกเดือน และมีการกำหนดให้มีการประชุมสมาชิกกลุ่มองค์กร และเครือข่ายจะมีการประชุมทุก 3 เดือน ทั้งนี้แต่ละกลุ่มองค์กรและเครือข่ายก็จะมีผู้ประสานงาน เพื่อเป็นตัวแทนในการรับส่งข่าวสารจากสภาองค์กรชุมชนตำบลนาทอน ไปรายงานต่อกลุ่มองค์กรของตนเอง ทำให้ติดตามข่าวสารได้รับรู้เท่าทันกัน และยังมี การทำงานร่วมกันกับกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลนาทอนเป็น ทีมเดียวกัน

ตั้งกองทุนที่อยู่อาศัยแบ่งปันความสุข

ตำบลนาทอน เป็นตำบลหนึ่งที่ได้รับการสนับสนุนโครงการแก้ไขปัญหาค่าความเดือดร้อนด้านที่อยู่อาศัยและที่ดินทำกิน โดยชุมชนท้องถิ่นเป็นหลักหรือไทยเข้มแข็งในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ตามนโยบายของรัฐบาล ผ่านสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) ซึ่งดำเนินงานมาตั้งแต่ปี 2553 โดยมีแนวคิดที่ช่วยเหลือให้ผู้ยากไร้ หรือผู้ด้อยโอกาส ผู้สูงอายุ รวมถึงผู้พิการให้มีที่อยู่อาศัยที่แข็งแรงมั่นคง โดยมีการบริหารโครงการการทำงานที่ประกอบด้วย 4 ส่วน คือ ท้องที่ ท้องถิ่น พอช. และประชาชน ร่วมกันดำเนินการงานครั้งนี้ หลักเกณฑ์ในการสนับสนุน การซ่อมแซมที่อยู่อาศัย 15,000-50,000 บาท ต่อครอบครัว การก่อสร้างใหม่ (สำหรับบ้านที่เก่า

ทรุดโทรม) 80,000-120,000 บาทต่อครอบครัว ประมาณค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ดตามความเป็นจริง ซึ่งจังหวัดสตูลได้รับการสนับสนุน 30 ตำบล 175 หมู่บ้าน 5,574 ครัวเรือน (ดำเนินการ 2553-2556) และตำบลนาทอน จำนวน 9 หมู่บ้าน จำนวน 275 ครัวเรือน โดยใช้สภาองค์กรชุมชนตำบลเป็นกลไกสำคัญร่วมกับภาคีพัฒนาต่างๆ

ภายใต้การขับเคลื่อนงานผ่านกลไกสภาองค์กรชุมชนตำบลนาทอน มีการจัดตั้งกองทุนพัฒนาที่อยู่อาศัย เพื่อส่งต่อความสุขและความอบอุ่นให้กับผู้เดือดร้อนคนต่อไปได้รับโอกาสนี้ ด้วยการพร้อมใจในการส่งเงินคืนทุน เพื่อใช้เป็นทุนในการซ่อม-สร้างบ้านให้กับคนอื่นต่อไป ปัจจุบันมีเงินกองทุนพัฒนาที่อยู่อาศัย จำนวน 846,406 บาท ปล่อยกู้ยืมเพื่อการซ่อมที่อยู่อาศัย จำนวน 16 หลัง เป็นวงเงินรวม จำนวน 727,543 บาท

“จากสิ่งที่เกิดขึ้น เราได้รับรู้ถึงความสุข ของพี่น้องที่ลำบากได้มีบ้านที่มั่นคง และอบอุ่นขึ้น ไม่ต้องหลังใหญ่อะไรมาก แต่มากด้วยความสุข ก็ทำให้ผู้ให้ได้สุขไปพร้อมกัน” พี่หมู่ รองประธานสภาฯ กล่าว

ชัย...กลุ่มท่องเที่ยวโดยชุมชน “คนนาทอน”

จากกระบวนการวิเคราะห์ต้นทุนที่มีในชุมชน ซึ่งได้รับงบประมาณเบื้องต้นจำนวน 30,000 บาทจาก พอช. พบว่ามีฐานทรัพยากรธรรมชาติที่สมบูรณ์ สวยงาม มีความหลากหลายต่างจากที่อื่น โดยเฉพาะซากฟอสซิล ของโบราณ เป็นต้น จากการวิจัยของสถาบันที่มีความเชี่ยวชาญ รวมถึง ททท. จึงได้สนับสนุนและพัฒนาให้ตำบลนาทอนเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีคนรู้จักมากขึ้น สภาองค์กรชุมชนจึงหารือว่าเรื่องนี้เราที่เป็นเจ้าของพื้นที่ต้องมาออกแบบร่วมกับหน่วยงาน จึงเป็นที่มาของการสำรวจแหล่งท่องเที่ยวทั้งตำบล โดยได้รับการสนับสนุนจากองค์กรบริหารส่วนตำบลนาทอน พบสถานที่เที่ยว ได้แก่ อ่าวผก ตั้งอยู่หมู่ที่ 4 บ้านวังตง , เขานางคำ หมู่ที่ 8 บ้านทุ่งใหญ่ , พิพิธภัณฑสถานของโบราณ / สันหลังมังกร / เขาตะบัน/หาดไม้ขาว หมู่ที่ 6 บ้านท่าข้ามควาย , ถ้ำเหล็กไหลเขาเปรี้ยว หมู่ที่ 2 บ้านนาเปรี้ยว เป็นต้น และในปี 2562 ได้มีการพัฒนาเป็นแผนธุรกิจชุมชน ขับเคลื่อนโดยกลุ่มท่องเที่ยวโดยชุมชน “คนนาทอน”

จับมือภาคี...ก้าวสู่ความสำเร็จ

สภาองค์กรชุมชนตำบลนาทอน ได้จัดทำแผนพัฒนาตำบลนาทอน ที่มีกระบวนการวิเคราะห์บริบทพื้นที่ ต้นทุนชุมชน จากการระดมความคิดของภาคประชาชนพบว่านาทอนมีทั้งทุนทางธรรมชาติมากมาย มีกลุ่มองค์กรชุมชนที่เข้มแข็งหลากหลาย มีความสัมพันธ์ที่ดีกับหน่วยงานต่างๆ จึงนำออกมาเป็นแผนพัฒนาตำบลนาทอน เสนอต่อองค์กรบริหารส่วนตำบลนาทอน ได้รับการบรรจุแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ.2561-2564) ในปี พ.ศ. 2562 ได้สนับสนุนกิจกรรมและงบประมาณ ประกอบด้วย 1.โครงการสำรวจแหล่งท่องเที่ยวใหม่ที่หลากหลายภายในตำบล งบประมาณ 100,000 บาท 2.โครงการส่งเสริมแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ภายในตำบล งบประมาณ 50,000 บาท

3. โครงการอบรมส่งเสริมอาชีพภายในตำบล งบประมาณ 10,000 บาท 4.โครงการส่งเสริมอาชีพกลุ่มภายในตำบล งบประมาณ 30,000 บาท 5.โครงการส่งเสริมศิลปะพื้นบ้านและภูมิปัญญาท้องถิ่นภายใต้ตำบลนาทอน งบประมาณ 50,000 บาท 6.โครงการก่อสร้างปรับปรุงซ่อมแซมที่อยู่อาศัยให้กับผู้ด้อยโอกาสยากไร้ ผู้สูงอายุและผู้ยากจน งบประมาณ 100,000 บาท และ 7.โครงการการจัดสวัสดิการและการสังคมสงเคราะห์ในตำบลนาทอน งบประมาณ 50,000 บาท

อย่างไรก็ดี การดำเนินงานก็ยังมีปัญหาอุปสรรคให้ร่วมกันแก้ปัญหากันตัวอย่างเช่น การสืบทอดส่งต่อให้กับคนรุ่นใหม่เข้ามาทำงาน การใช้ระบบเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการบริหารจัดการ และยังขาดความรู้ด้านกฎหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสร้าง ความมั่นคงของฐานทุนในชุมชนจึงมีแนวคิดในการจดทะเบียนองค์กรทางการเงินชุมชน เป็นนิติบุคคล

“การที่เห็นปรากฏการณ์ว่ามีคนนาทอน เดินเข้าออกในกองทุนของเราตลอดเวลา รวมถึงหน่วยงานท้องถิ่นเองที่เข้ามาหนุนเสริมและให้คำแนะนำนั้น เป็นเพราะว่าที่นี่ไม่มีใครเป็นเจ้าของ แต่เป็นที่ที่ทุกคนสามารถเข้ามาใช้บริการและร่วมคิดร่วมทำ ทุกคนมีบทบาทความรับผิดชอบที่เท่ากัน ไม่ใช่ผู้นำคนหนึ่งที่ได้รับการชื่นชม แต่ทุกคนได้รับรางวัล และเกียรติยศนั้นเช่นกัน” รองประธานสภาฯ กล่าวทิ้งท้าย

ประสานงานพื้นที่

นายบรรชา ชูสังข์

เลขที่ 78/4 หมู่ที่ 5 ตำบลนาทอน อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล

โทร.0888351965